

Bråta

Affärsverksamhet mellan åren 1933 och fram på 1970-talet.

Robert Larsson. Vid slutet av 1930-talet öppnades återigen en lanthandel i Bråta. Det var Robert Larsson, som vid slutet varit förste man i Högbergs speceriaffär i Söderköping som etablerade sig som lanthandlare i Bråta. Han köpte en tomt av Bråta Västergård och lät där uppföra ett hus med affär och med bostad på övre våningen. Som mest var tre biträden anställda hos Robert Larsson, en av dem var Sven Möller. Biträdena bodde i ett rum på nedre våningen. På gården fanns bodar och uthus.

Butikens sortiment omfattade nästan allt men inte mjölk eftersom så gott som alla själva hade kor. Kött såldes inte heller i butiken. Ägg fanns däremot eftersom flera av kunderna betalade varor de köpte genom att leverera ägg, ett slags bytesaffär. Smöret som såldes var hemkärnat i gårdarna runt om. Kunderna fick smaka på smör från olika gårdar, precis som vi kan få smaka av ost innan vi handlar. Läskedrycker i modern mening fanns inte men däremot svagdricka som såldes i stora returglas. Men det var inte bara livsmedel som fanns att köpa. Där fanns trätjära, hästskor, redskap, kläder och skodon. Vid affären såldes också bensin från en manuell pump. Det som handlades skrevs upp i en bok, som varje kund hade och förvarade hemma. Utifrån uppgifterna i boken betalades det som köpts vid månadens slut.

Robert Larssons affär var modern med stora skylfönster som skyltades särskilt fint till jul. Tidigt, redan på 1950-talet, började Robert Larsson sända ut veckoblad med köperbudanden till kunderna. Affären var också en samlingsplats. Traktens pensionärer hämtade sin pension vid postbilen som stannade vid affären och hade man en daglig tidning hämtades den där.

Redan före kriget hade Robert Larsson bil, vilket inte var så vanligt. Hans biträde körde en dag i veckan runt och tog upp beställningar och levererade samtidigt varor som beställts vid en tidigare rundtur. I denna rundtur ingick bland annat Torönsborg, Herrborum och Tjärholm, det vill säga områden där det fanns andra lanthandlare. Det var alltså konkurrens mellan lanthandlarna i Skällvik och Robert Larsson hade ofta lägre priser än de andra handlarna. Inför julhelgen hämtade Robert Larsson i bil kunder från områden runt i Skällvik för att de skulle julhandla hos honom. De kunderna bjöds också på julkaffe i butiken. Under kriget, då man på grund av bensinransoneringen inte kunde använda bil, genomfördes de regelbundna runturerna med häst och vagn.

Robert Larsson blev en förmögen man. Han gjorde olika affärer. Bland annat köpte han på 1940-talet två nya Volvo PV för 4 800 kronor per styck. Eftersom det var ont om bilar och stor efterfrågan kunde han sälja bilarna vidare för mer än 10 000 kronor. Han köpte också en fastighet i Söderköping. "Skohörnan" vid Hagatorget.

Han var en omtyckt person som hjälpte sina kunder på olika sätt. Bland annat förekom att han lånade ut pengar till sina kunder.

Så var det Bråta handel, innehavaren var en nitisk man, som varje vecka åkte till Söderköping med ägg. Han hade en gammal trög Ford, och på taket så många stora ägglådor som var möjligt. Larsson var också med i styrelsen för Köpmännen, så vi var efterhållna. Inga reapriser tilläts på vanliga hushållsvaror.

Bråtsäter och Bråta gamla skola

Bråtsäter fanns vid sekelskiftet och är numera bostadshus.

Bråta, gamla skolan. Huset byggdes 1847 på mark som skänkts av Herrborum och fungerade som skola fram till 1910. Då upphörde skolan och huset blev ett ålderdomshem fram till början av 1930-talet. Då öppnade Gustav Gustavsson en lanthandel i det som ursprungligen var ett skolhus. Anställd i lanthandeln var Valentin Eriksson. Lanthandeln fanns endast tre till fyra år. Kunderna var bosatta runt om, i Bråta och Trårum. Vid Storgård vid Uppäng fanns många torp och en hel del familjer bosatta. När Bråta handel stängdes fanns under många år ingen handlare i byn. Huset i Bråta blev bostadshus när lanthandeln upphörde och barnmor-skan fröken Karlstedt bodde där under många år.